

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Bucuroul de distribuire: Librăria Asociațiunei Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Paștele și vieța.

Cineva a avut odată un vis. A visat că s'a aflat într'un abis întunecos. S'a muncit s'a scârcolit să scape de acolo. N'a reușit. El atunci oarecum a privit în sus și a văzut o deschizătură între părății înalți de stâncă și prin aceasta o stea albă care și-a trimis razele strălucitoare spre el. Privind steaua a simțit o atracție mistică și puternică spre ea și îndată a început a se ridica, cu toate că abisul era strâmt și colțurile de stâncă l-a rănit. El n'a simțit nimic, s'a ridicat în urma razelor și nu știa cum, iată a ajuns în fața stelei.

Dacă vieța noastră de azi cu greutățile ei, cu volitile ei multe și realizările ei puține se poate asemăna cu un abis între stânci, dacă împrejurările noastre ne închid între pereși înalți și triști, dacă suferințele cauzate mai cu seamă de noi înșine ne fac să ne aflăm chiar în adâncimea abisului și noi avem o Stea ca să ne arate calea spre ieșire, ca să ne înalțe prin atracția ei, ca dintre zidurile noastre să ne ridice spre libertate, aer curat, spre cer. Steaua aceasta nespuse de strălucitoare, albă și blândă e figura lui Isus în strălucirea învierii.

„Isus a murit pentru mine și a treia zi a înviat,” — cugetul acesta ca o stea strălucitoare trebuie să lumineze întunerecul vieții mele. Acest cuget trebuie să dea tuturor creștinilor nespuse fericire. Dintr'aceasta gândire și din faptul care este cuprins în ea, trebuie să se nutrească optimismul creștinesc. Răul cel mai mare înconjurat fiind, în relele cele mai mici cu siguranță putem aștepta ajutorul lui Dumnezeu, Care n'a pregetat să ne jertfească pe Fiul lui, a doua Persoană dumnezeiască.

Concepția aceasta ajută pe om ca din lumea instinctelor să se ridice în lumea sentimentelor, gândirilor, în lumea voinței libere, Aceasta concepție dă sufletului un colorit particular, Nici nu colorit, mai mult armonie. Armonia omului care trăiește vieță sufletească. Armonie la care răspund cu rezonanța lor și trupul și pământul și cultura. Armonia aceasta nu vine din cântec îngeresc, n'ci nu este cântecul spiritului, ci este armonia omului compus din corp și suflet care muncește spre dezvoltarea lui.

Pe corpul Inviatului se văd încă ranele. Dacă noi privim în cugetul nostru figura lui strălucitoare, observăm, că cele mai multe raze, cele mai calde și strălucitoare vin spre noi din cele cinci răni ale lui. El a înviat, a înfrânt moartea, prin aceasta ne-a câștigat vieța

veșnice. Dar nu ne-a promis, nu ne-a zis niciodată că ne va scuti de suferințe. Cele mai multe raze ne vin din rănile dulcelui Isus, cele mai multe și mari merite putem să ne câștigăm prin suferințele noastre, dacă le oferim lui, acelaia Isus care atât a suferit pentru noi. Suferințele răbdate pentru El, ne vor aduce fericire. Un bun creștin poate fi bolnav, sărac, nenorocit, dar niciodată nefericit. Iubirea ne dă ochi, colorează, inspiră, ne dă intuiții. Vede cu privirea lui Isus. Vede bucurii, nădejde, acolo, unde necredința nu află decât mizerie, și blazarea întâlnește numai plictiseală.

Bucuria sfântă a Paștilor să dea tonalitatea sufletului nostru. Figura lui Isus, cel înviat, să devină steaua noastră călăuzitoare. Să-l întâlnim pe Mântuitor, să-l întâmpinăm pe El în Sf. Euharistie acum, în sărbătoarea învierii lui. Dacă suntem suflete iubitoare și pocăite ca Maria Magdalena să-i spunem numai un cuvânt, cuvântul care i-a spus Magdalena: Rabboni, învățătorule. El va înțelege din acest singur cuvânt adorația, iubirea și bucuria noastră. El va înțelege din acest cuvânt frica noastră de absența lui, ce ne-ar lăsa iarăși de prada păcatului.

Dacă am avut îndoieli și acum privind rănile lui, printr'un dar miraculos și ceresc le am pipăit cu degetele noastre, să spunem cu Sf. Toma, din cuțlet adânc smetit: „Domnul meu și Dumnezeuzeul meu.”

Poate că suntem oameni obosiți și necăjiți și cine nu e azi obosit, care am crezut și am nădăduit, — dar azi nu mai credem și nu mai nădăduim, care ne-am întors spre lume, ca să ne uităm pe noi înșine, care neașteptând deja nimic, mergem încet pe drumul vieții, ca cei doi învățăcei pe drumul Emausului. Dacă-l întâlnim pe Isus, în sărbătoarea aceasta luminată, — și numai oamenii cei mai răi nu-l întâlnesc pe El în timpul sfânt al Paștelor, — să-l rugăm ca învățăceii din Emaus: „Rămâi cu noi Doamne.” Iar El va intra în casa noastră, va rămânea cu noi și în noi, ne va îndulci suferințele, ne va sfinți bucuriile, ne va aduce zâmbetul pe buzele noastre uscate, va fi imboldul și scopul acțiunilor noastre și noi vom deveni iar oameni, iar viața noastră va deveni viață creștinească, activă și fericită.

Hristos a înviat! Hristos a învins!

Aproape cu două mii de ani înainte ura și necredința — a restegnit pe Isus. L-au lăsat pe lemnul infamiei, până nu s'au convins, că cel persecutat, defapt sa stins, — Membrele nu-ise mai zvârcolesc, ochii i-sau închis, buzele iau albit, inima nu-i mai bate. — Călăii îi mai înfig și lancea în coaste, să se convingă, că oare nu cumva a mai rămas o scântec de viață în trupul oropsit.

Așa și-a dat sufletul nobil Fiul lui Dumnezeu, încunjurat de ură, — în ocara și blăstăm-mul poporului Său.

Deatunci au trecut aproape două mii de ani și — minune — omenirea nu la uitat pe Isus!

Nu numai, că nu l-a uitat, dar din an — în an barem odată să adună la Sfântul Mormânt și căzând în genunchi, îi adoară și sărută ronele cu atâta compătimire și milă, care stârnește și admirația necredincioșilor.

Intre alți credincioși mă apropui și cu de acest mormânt, atras de o putere supranaturală im'pun întrebarea:

Oare cine a fost Isus?

O parte a omenirii îl urește, — îl neagă, nu-l recunoaște, — ceealaltă îl iubeste, — îl mărturisește, — ura e mare, — dar iubirea e și mai mare, — e nefărmurită!

Așa stând mă cuget, cum pe acest pământ toate sunt

umbră și vis, — toate sunt trecătoare și timpul — acest factor important — în mersu-ilent și domol, scoperă cu vâlul cenușiu al uitării trecutul și celea mai mari evenimente, cari au zguduit vre-o dată lumea întreagă — incetul cu incetul să dau uitării. Singura excepție evenimentele în legătură cu viața lui Isus, — pe cari nu le domine timpul — ci dincontra ele stăpânesc veacurile.

Numele lui Isus îl bălbă-este micuțul din leagăn — și ultima oftare a muribundului!

Isus este epicentrul evenimentelor mondiale. Înainte de venirea Lui, — neamurile au trăit numai pentru a-i — pregăti

venirea. Profeții — inspirați — pe El l-au vestit, — pe El l-au dorit și așteptându-l pe El — au murit.

La nașterea Lui — corul Ingerilor a cântat imnuri de mărire — și pașii vieții au fost urmați de minuni. După o viață de 33 ani pe acest pământ, sa jertfit pe lemnul Crucii, pentru răscumpărarea noastră și deatunci Numele îi este înscris cu litere neperitoare în istoria Universului.

Acest Nume a circuit vastul imperiu roman — a dărâmat statuetele idolilor și hoardele năvălitoare ale barbarilor — după ce au nimic totuși în calea lor — la auzul acestui Nume au căzut în genunchi — și pe ruinele rămase — Biserici au zidit în premărirea acestui Nume. Crai și împărați au purtat coroanele în numele Lui, — sute de mii de eroi, sau vărsat — cu glorie — sângele în apărarea acestui Nume! —

Nici revoluțiile și cataclizmele trecutului, — nici celea de azi, n'au putut vesteji gloria acestui Nume, — nici hoardele comuniștilor, — bolșevicilor — a mongolilor, — a tătarilor, — a budhiștilor, n'au avut cutezanța să delatura din gura orașului Cherbid — în Mongolia statua colosală de piatră alui Isus!

Arta, — cultura, — știința s'au pus în slujba acestui Nume!

Întru premărirea acestui Nume, — să perindă în fața ochilor mei sufletești: mica oaste a primilor apostoli, care fără frică, fără plată, s'a imprăgiiat în toată lumea, — pentru vestirea acestui Nume, — în urma lor văd milioanele martirilor, pe fețele lor cu sudori de sânge cu oasele zdrobite, cântând Psalmi de glorie.

Văd circurile — arenele romane, — văd parcurile tiranu-

lui Nerone, iluminate cu torțele vii ale martirilor, — toți fără teamă de chinurile tiranilor, — de flacărele rugului, — cu ochii atântiți spre Cer, — în sufletul lor cu acel scump Nume, — pe buze cu cântări de laudă. Frică însă nu văd nicăiri!

Văd sângele curgând șiroaie, — văd trupuri ciungărite, — văd capete desfăcându-se de trunchi, și suflete înălțându-se spre Cer.

Văd oastea misionarilor, — în inimă cu iubirea de aproape, — în suflet cu tăria credinței, la care suferința e plăcere, abnegația bucurie, — ei trăiesc și mor pentru Isus!

Văd bogații trecutului, cari i-și — impart bunurile săracilor și retrăgându-se în pustii — trăiesc exclusiv pentru Isus!

Văd săraci, bogați în Virtuți, — zdrăncoși la haine, palizi la fețe, însă cu focul iubirii în ochi, îmbrățișând ranele picioarelor lui Isus.

Văd convoiul călugărițelor, — al acestor logodnice alui Isus, — le văd în spitale, — pe câmpurile de luptă, servindu și cu abnegație logodnicul.

Trecutul, — prezentul, — viitorul, — neamurile și istoria, pământul și Cerul toate vestesc: El este stăpânul lumii, — El este mântuitorul omenirii!

Și tu nefericite Judae! știi pe cine ai vândut cu cei treizeci de arginți, — tu Caiifa și ceialaltii farisei, — știi ce sacrilegiu ați svârșit, — și tu Iasule, tu Pilat, care ai căutat dreptatea și cu toate că ai fost convins de nevinovăția lui Isus — totuși l-ai dat pe mâna călăilor — i-ți dai seamă ce ai făcut?

Voi cari l-ați încoronat cu spini, — nu vedeți cum aceasta coroană e mai măiestoasă, decât coroanele domnitorilor și

sceptrul de trestie, mai glorios, ca sceptrurile regilor.

Voi gândeați, că l-ați restignit pe lemnul infamiei, — și azi aceea cruce este — îmbrățișată de milioane, — iar țandurii ei — cuprinse în cadre de diamant și aur!

Crucea a devenit cel mai regal tron de unde să vestește pururea: — Isus trăiește! — Isus stăpânește! — Isus a înviat! — Isus a biruit!

Dr. J. Pogăciac

Criza monedei sufletesti.

Este actuală criza monedelor noastre, s'au pierdut valoarea mai ales cele de una sută Lei, unele sunt prost falsificate, altele sunt mai bine imitate și altele isteț imprimare, că numai cu mare băgare de seamă le poți deosebi de cele bune imitate în imprimăria statului nostru. Aceste monede false sunt de-a valma în mare cantitate aruncate pe piețele noastre pentru de-a înșela și săraci, pe cei naivi, ba chiar și pe cei intelectuali, cari nu le examinează cu atenția cuvenită. Mai ales sărmanul nostru Maramureș este inundat cu astfel de monede false, samsarii strâng câștiguri fabuloase, schimbându-le pe jumătate prețul și plasându-le în alte ținuturi.

Așa se pierde prețul cinstei, a omeniei, a caracterului, a cuvântului dat, a adevăratei credințe, a moralei, pe carele este

imprimat numele lui Isus și steagul Lui: Sf. Cruce.

Precum pentru devalorizarea monedelor și falsificarea lor nu se poate, atribui nici o vină Regelui, al cărui chip îl poartă și e tipărit pe ele cu atât mai puțin în moneda aceea, care umblă în lume sub firma și numele de „creștin” nu se poate cineva gândi, că dacă azi e fără valoare, e din vina Impăratului veșnic, a lui Isus Hristos, care pentru noi oamenii și a noastră mântuire s'a răstignit pe cruce și apoi a treia zi a înviat din morți cu mare mărire, ca să ne asigure pe noi de învierea de obște și viața veșnică fericită a sufletelor noastre.

În ambele pilde, vina o purtăm noi oamenii, noi creștinii. Când zic, că om bun, de valoare, nu mai decât am încredere în oameni și oamenii în noi, îndată banii ni-se schimbă, ori cumpărăm diferite negoate pe ei.

Priviți is jurul vostru și vedeți, ce valoare are cuvântul dat? Cine îl mai respectă? Te mințește pe față! S'a devalorizat moneda sufletească creștină. Au dispărut monedele de aur, au dispărut oamenii cu calități de aur am ajuns la monede false de metal și de hârtie.

Creștinismul altor vremuri era numai bucurie, pace, răbdare, bunătate, blândetă, caractere tari, neșovăelnice, apărători ai dreptei credințe, aderenți ai învățaturii lui Isus, sentințele nefalsificate întru apărarea neamului și a țării noastre. Azi samsarii vicleni cutreeră orașele și sutele noastre oferindu-ne

monedele false a diferitelor curente derimătoare de credință, de morală, și de patriotism.

Unii agenți, ca primejdioși sunt urmăriți, alți scapă de sub supraveghere, momesc sufletele creștinilor, le falsifică credința și convingerea adevărată, alți și mai abili sub mască prozelistimului, — pardon — a veritabilului românism, strâng milioane prin momirea naivilor, și cutează a se numi bani buni, monedă de aur, și când colo se verifică de bani rei, bani falși, fără caracter, fără morală

și fără valoare. Fiți atenți frați creștini, să nu vă înșele, căutați la chipul lor, care este chipul lui Cain, a lui Iuda iscaroteanul, lepădați-vă de acești bani rei, nu-le mai dați ascultare, că se înveninează și se primejduește fericirea vremelnică și cea vecinică.

Când va crește încrederea în oameni și cuvântul dat va fi respectat și va avea valoare, atunci numele de „creștin” nu va mai fi o vorbă goală și curat aur sufletesc.

Darie Vlad protopop

O scrisoare și un răspuns.

Scrisoarea :

„Atâta vreme cât nu puteți documenta rostul gr. uniților în viața statului român; atâta vreme cât nu voiți a recunoaște adevărurile religiei ortodoxe; atâta vreme cât Dv. umblați ca să scoateți dela mine niște adevăruri pe care voiți a le publica, nevoind a apela la oamenii de știință teologică ortodoxă, dovadă că nu sunteți în stare a vă susține și atâta vreme cât Dv. sunteți un adevărat dușman al adevăratei credințe creștine ortodoxe, care mâine vă va răpune, nici nu discutăm. Truda și energia Dv. o puteți folosi în altă direcție, ci nici decum pentru un studiu al catolicismului internaționalist.

Cărțile pe cari ni le dați, ne pot convinge de toate slăbiciunile catolicismului.

O femeie popă nu se admite — un C. B. nu se admite. Răspândirea catolicismului prin sălnicie și sânge nu se admite. — Niște preoți lacomi care propovăduesc creștinismul dela altar, în defavorul creștinismului obligă pe creștini ași vinde munca numai pentru a se îmbogăți preotul. Acesta e adevărat anticreștinism.

Toate figurile mari cari au luptat pentru naționalismul intransigent român, au fost adevărați români ortodoxi.

Noi ortodoxi, în legea noastră ne vom găsi mângâierea și ajutorul înaintea Bunului Dumnezeu. Religia nu se modelează. Trăiască ortodoxismul, pe care-l veți primi azi sau mâine. Nimeni să nu abuzeze de bunătatea ortodoxismului.

G. Nicolescu

Răspunsul :

D-ta Domnișoară nu crezi că biserica română unită cu Roma are vre-un rost în viața statului Român ?

Biserica în primul rând e pentru suflete. Are menirea de a forma caractere, de a face pe oameni mai buni mai conformați voinței lui Dumnezeu, Oare atunci când biserica se mizuieste a forma caractere nu și pentru stat muncește ? Oare nu decadența morală a subminat a pregătit prăbușirea imperiului roman și grec ? Oare nu decadența morală roade și la rădăcina neamului nostru ? Nu acestei decadente trebuie să-i atribuim depopularea țării pe unele locuri, furturile și escrocheriile mai dese decât în alte țări ? Poți oare să zici că o biserică nu are rost în viața statului când ea muncește tocmai pentru aceea ce e temelia și garanția de trăinicie a lui ?

Biserica română unită cu Roma a prestat neamului serviciu neprețuit. Tocmai Dvoastre ortodocșii, ca să ne combateți afirmați că unirea noastră cu Roma sa făcut nu din convingere, ci din interese naționale, iar acum tocmai naționalismul nostru îl negați ? Puneți de o parte patima întunecată și va trebui să recunoașteți, că unirea cu Roma „a sfărmat cătușele calvinismului” care ne amenință cu desraționalizarea totală. Unirea ne-a dat în locul arhierilor stavo-bizantini, arhiepiscopi români, cari înființară cele dintâi școli de adevărată cultură românească, ar-

hieriei, cari trăiesc și mor în mizerie ca să poată susține la aceste școli pe fiii poporului. Episcopul Inocentiu Clain cere prima oară cu glas hotărât în parlamentul Transilvanian, ca poporul românesc să fie recunoscut și îndreptățit ca și națiunile conlocuitoare. Unirea, prin rostul lui Bărnuțiu cere la 1848 pe Câmpia Blajului desrobirea și independența națională a românilor. „Unirea ne-a crescut și ne-a dat pe cei trei luceferi ai literaturii române: Șincăi, Maior și Clain. Unirea, prin fiii ei Gheorghe Barițiu și Iacob Mureșan infunțează ziaristica română; ea ne dă pe Cipariu, părintele filologiei române. Din brațele unirii pornește Andrei Mureșanu imnul suferințelor și aspirațiilor neamului românesc „Deșteaptă-te, române...” Un Pumnul „redeșteptătorul românilor Bucovinei”, un Gheorghe Lazar, dela Blajul Uniților au purtat făclia redeșteptării la frații de peste munți. Rașiu, un Lucaciu, un Maniu un Vaida neînfricații luptători pentru drepturile noastre sub stăpânirea ungurească oare nu sunt uniți ?

Ortodocși, bărbați de seamă recunosc binele covârșitor ce ni-a venit în urma unirii cu Roma :

Ion C. Brătianu la 4 Dec. 1881 în plenul parlamentului spune : „Și trebuie să știți, că chiar descoperirea noastră națională ne-a venit de dincolo de peste Carpați, prin acei Români, cari au fost trimiși la Roma, unde au învățat a fi români.”

Tit Maiorescu scrie în „Familia” 1904 Nr. 21—22, că prin

unirea cu Roma Transilvănenii au ajuns în Cetatea eternă, unde a reinviat în ei simțământul gîntei latine, care a înălțat neamul întreg spre o unitate de cultură națională.

Obedenar, distinsul patriot și învățat vorbind despre Unire, zice : „Fără pasul acesta remarcabil, noi nu am avea astăzi mai multă cultură decât Bulgariei. Uniții sunt aceia, cari ne-au dat primele cărți de învățământ laic european, După ce uniții au compus cărțile și deschis școlile, și neuniții au profitat de învățământul național. Dacă uniții nu ne-ar fi deschis ochii pentru a privi civilizația latină, poate că am fi fost înghițiți de muscali. Facă-se un român musulman dacă-i place însă recunoască partea mare ce a avut-o Unirea la renașterea naționalității române.”

Sextil Pușcariu prof. universitar scrie în Ist. lit. rom. epoca veche I. pag. 2, că bărbații veniți dela Roma „au săvârșit minunea renașterii poporului român”.

Întreb acum Dșoară, nici după aceste nu aflu rostul bisericii unite în statul român ?

2. Ceri, ca să recunosc „adevărurile religiei ortodoxe ?” Adevărurile le recunosc, dar neadevărurile nu. Recunosc toate adevărurile pe cari le aveți în comun cu noi catolicii, dar neadevărurile cari vă separă de noi nu le recunosc. Nu pot recunoaște de adevărat un crez, care neagă supremația apostolului Petru atât de evidențată în Scriptură și în însăși cărțile Dv. bisericești; un crez, care tăgăduiește existența purgatorului și cu toate acestea face rugăciuni pentru sufletele celor morți; un crez, care contrar

invățăturilor dumnezeescului Mântuitor desface căsătoria și prin această deschide cale corupției subminând instituția sfântă a vieții familiare, o biserică lipsită de unitate în învățătură și guvernare, note pe care biserica lui Hristos necondiționat trebuie să le aibă.

3. Vă temeți că doar voi afla dela Dv. unele „adevăruri, cu scop de a le publica”? Dacă sunteți în posesia unor adevăruri, nu aveți pentru ce a le tăinu: Scriptura zice, că „lumina nu se ascunde sub obo-roc, ci se pune pe masă ca să lumineze” Lasă să fie adevărul cunoscut; publicarea lui nu poate fi lucru rău. Deci orice adevăr a-ți spune, eu sunt dator să-l cred. Afirmați că crezul catolic nu se poate susține în fața teologiei ortodoxe? Cred că nu a-ți citit nici un manual de apologetică catolică, căci dacă a-ți fi citit a-ți fi de altă părere. Dela 1054 de când biserica răsăriteană s'a rupt de cătră cea apuseană, răsăritenii încă nu au putut ridica nici o obiecțiune, la care biserica catolică să nu fi dat răspunsul cuvenit. Ba Papii în repețite rânduri au invitat teologii ortodocși la un sabor, în care să discute asupra articolelor de credință care ne despart. Biserica ortodoxă însă a refuzat sau n'a răspuns la invitație. Judecați singură, unde e slăbiciunea, pe partea catolică sau ortodoxă?

4. Afirmați că ortodoxia azi-măine ne va repune. Nu ne va repune nici azi nici mâine.

Ortodoxia nu va repune biserica catolică niciodată. Despre aceasta vă asigură Isus Hristos care făcu promisiunea profetică, cumcă biserica întemeiată pe apostolul Petru nici porțile iadului nu o vor birui. Vedeți, noi în credința asta suntem tari și cu cât veacurile trec

devenim tot mai tari. Oare nu au rupt ereticii primelor veacuri mulțime de suflete dela biserică, oare nu a rupt Fojie și Cerularie prin schisma milioane, apoi Enric VIII, Calvin, Luther, Zwingli alte milioane de suflete și cu toate aceste biserica catolică, biserica lui Petru stă. Sau răsturnat tronuri, sau prăbușit imperii, iar biserica catolică stă ca cea mai măreață cea mai puternică organizație în lume.

Dar poate Dv. priviți numai catolicismul român și acestuia îi prociți cu atâta entuziasm peirea? Ne credeți a fi un apendice al catolicismului mondial; credeți că prin anumite operații ne veți dismembra din corpul bisericii catolice și ne veți face o apă ș'un pământ cu ortodoxia? În aceasta idee vă întărește poate faptul, că vă reușește ici-colo să prindeți în mrejele ortodoxiei pe unii neinstruiți sau slabi în credință? Nu credeți că va reuși. Dumnezeu nu va face excepție cu poporul românesc să-l lasă fără catolici. Câtă silință nu și-au dat țarii Rusiei ca să stingă catolicismul din imperiul lor și nu au reușit. Nu vor reuși nici cei ce vor să pierză pe catolicii din țara noastră. În noi e mai multă forță vitală de cum credeți. Chiar dacă v'ar reuși să ne cassați într'o zi, în cealaltă din nou am fi cu nouă vlagă, cu nouă putere de viață, așa precum am reînviat în Anglia și Japonia după ce odată am fost exterminați. Biserica catolică nu moare. Dacă ați putea trăi cât Mathusal nici atunci nu a-ți vedea sfârșitul acestei biserici. Mergeți odată la Roma; intrați în catacombele subpământene, unde trei lungi veacuri sau ținut serviciile divine în vremurile de asuprire; priviți osemintele miilor de martiri și vă dați seama că dacă un

Nero, un Dioclețian un Maximian nu au putut repune creștinismul catolic, nu-l vor putea repune nici cei ce s'au rupt de cătră el. Mulți puternici ai lumii porniți de ură vij-lioasă au jurat că vor răsturna tronul sf. lui Petru, dar sau răsturnat tronurile lor iar acela al pescarului stă. Amintiți-vă numai cazul împăratului Napoleon cu Papa Pius VII. Ingânfatul împărat voia să mute sediul Papal în Franța dar bătrânul patriarh nu să lăsă înduplecat. Napoleon infuriat luă depe masa Papei o icoană care reprezenta biserica Sf. Petru, o făcu bucăți și zise, așa îți voi nimici biserica. Papa rămase liniștit și un singur cuvânt îi răspunse: „Tragedianule.” Napoleon ieși. Papa fu ținut în prinsoare cinci ani. În acest timp Napoleon sechestra averile statului papal. În 11 Iunie 1809 Papa excomunică pe Napoleon, care auzind de aceasta zise cu mândrie: „Desigur Papa crede că acum vor cădea armele din mâinile soldaților mei.” Ce a crezut Papa ce nu a crezut, nu se știe, dar se știe aceea, că Napoleon plecă cu armata lui nebiruită spre Rusia, unde soldații degerați scăpară armele din mâini, periră prin stepele neumblate și din jumătate milion de oameni numai 20 mii au întors înapoi.

E mult adevăr în proverbul care zice că „cine mușcă din Păpa, moare.” Au mușcat un Henrich IV, un Barbarossa, un Friderich II, un Voltaire și alții, dar Papalitatea și cu ea Biserica catolică stă cu atâta forță vitală, că nici vorbă nu poate fi de căderea ei. Dimpotrivă ea an de an e tot în întindere cuprinzând la sânul ei tot mai mult depărtatele neamuri păgâne.

Nu nutriți deci iluzii deșarte pe faptul, că faceți între noi

câțiva prozeliti prin presiune ori făgădueli, că noi catolicii vom sta chiar dacă țara n'ar mai sta, că viața Bisericii catolice nu e condiționată de existența statelor.

5. Faceți eluzie la „catolicismul internaționalist”? Dar vă rog spuneți, oare Hristos nu o singură biserică a întemeiat pentru toate neamurile, oare nu într'o singură credință a voit să înfrățească toate popoarele! Oare frații noștri francezii sau italienii, dacă sunt toți catolici, sunt ei răi patrioți? Oare ortodoxismul e o religie națională a noastră, când și grecii și bulgarii aceeași o au? Nici chiar ritualul nu e național căci și acela e grecesc.

6. Amintiți de o femeie papă. Iacă o glumă proastă pe care nici nu Dvoastră ortodocșii a-ți curentat-o ci protestanții din Magdeburg. Ei demult au și părăsit-o dar a-ți luat-o sus Dvoastră și vă place a călări des pe ea. Istoricii adevărați au respins-o totdeauna ca pe o scornitură dar Dv. aveți lipsă de argumente împotriva noastră și o folosiți. Răsvățiții patriarhi Fotie și Mihail Cerularie urzitorii desbinării, desigur ne-ar fi servit și cu aceasta acuză, dar nu au avut cunoștință de un asemenea fapt.

7. Amintiți de răspândirea catolicismului prin sânicie și vărsare de sânge? Da, biserica catolică și în trecut și azi prin multă sânicie și vărsare de sânge prin multă asuprire trece. Biserica cat. are mulți dusmani ca și Întemeietorul ei. Evanghelia și azi printre popoarele păgâne e scaldată în sângele celor ce o vestesc. Dar Dv. poate vă gândiți la închiziția medievală când puterea lumescă și cea bisericască a dat mână cu mână ca să pună stavilă ereziilor cari primejduiau chiar și siguranța statelor.

Mulțumită închiziției s'a sufocat sângeroasa revoluție albigensă, s'a stavilit protestantismul iar în Spania mahomedanismul. Când în unele cazuri închizitorii din partea puterii lumesti au trecut în excese Papii Sixt IV, Leon X, Paul III, Gregoriu XIII, Piu IV în repetite rânduri au protestat, dar nu au fost ascultați.

Dacă la aceste vă gândiți, aflu de bine să vă întorc privirea spre biserica răsăriteană: Conform Codicelui Iustinian I. 5, injurătura se pedepsea cu moarte. Tot cu moarte se pedepsea propaganda sectară (Cod. I. 5, 15) Ereticii messalieni au fost masacrați în repetite rânduri. Iustinian II. a ars pe rug pe ereticii Pauliciani. Tot astfel a procedat împăratul Mihail I. și împărăteasa Theodora.

Petru cel Mare țarul Rusiei se duse în Polock în mănăstirea călugărilor Basiliani cari trecură la unire, Acolo el cu mâna sa bătu pe preotul Zgoncowski, apoi cu sabia ia tăiat nasul și urechile și pe urmă porunci să-l spânzure, Tot el a ucis pe superiorul mănăstirii. La 1768, pe vremea împărătesei Ecaterina porni prigonirea uniților, când 300 preoți fură uciși iar poporul fu silit să primească noul botez al neuniților. Patru orașe și 50 sate fură arse.

În orașul Huma, cu cadavrele elevilor dela școala călugărilor Basiliani au fost astupate două fântâni. Până la sfârșitul anului 1773 fură răpite uniților 1200 biserici. În Octombrie 1773 erau 136 preoți uniți în prinsoare. Puteți afirma că ortodocșii ruși au fost toleranți? Aflăm chiar și la noi românii dovezi de netoleranță. Călugării catolici Blasie și Marcu au fost uciși la 1378 în Seret. Episcopul calolic Ioan Rosa a fost omorât de săteni la Orăștii în

jud. Neamț. Tepeș vodă arse într'o șură 400 catolici. Șerban Vodă pe judecătorul Andrei din Câmpulung îl execută în public pentru că nu voia să-și părăsească religia... Dacă voiți dovezi mai recente de sânicie ortodoxă, le aflați la Cib, la Poiana, la Valea Porcului, la Ferești și chiar în comuna în care stați unde ei cu sânicie, spărgând uși au ocupat bisericile noastre catolice.

8. Acuzați preoțimea catolică, că e lăcomă și muncește numai pentru a se îmbogăți?

Postește Dsoară și treci în Bucovina și Basarabia; informează-te ce stole iau acolo preoții ortodocși pentru serviciile lor. Da, în Bucovina, unde biserica ortodoxă e stăpână peste imensele averi ale fondului religios și unde preoțimea e mai bine situată ca oriunde. Deschideți apoi paginile istoriei și dacă puteți numărați pungile de aur cari în numele sfintei ortodoxii au fost purtate spre Bizanț și spre mănăstirile grecești din Elada. Priviți la înalți chiriarhi ort. acuzați cu manipulare panduloasă a averilor bisericesti... Cred că ar fi mai potrivit să vedeți ce e acasă la Dv. decât să vă agățați de noi.

Că sunt și preoți cari în loc să fie vânători de suflete, se fac vânători de bani, o admit, dar greșiți când voiți să-i fragați pe toți sub o căciulă ca și cum aș greși eu, când pentru că aveți în școală câțiva elevi răi, aș zice că toți sunt răi.

9. Afirmați că „toate figurile mari cari au luptat pentru naționalismul intransigent român, au fost adevărați români ortodocși”? Pruncilor din școală le-o puteți spune asta, căci ei nu sunt în stare de a controla adevărătatea spuselor Dvoastră, dar dacă o spuneți celor ce cât-de-cât cunosc istoria, vă faceți de răs. Radiați de pe

harta României Blajul, radiși de pe paginile istoriei pe Maior, Clain, Șincai, pe Bărnăuțiu, pe Lucaci, pe Maniu, pe Vaida și pe alți. Intindeți întunerecul peste toată lumina, peste toată inspirația națională ce ne-a venit din apusul catolic și apoi, numai apoi afirmați că cei cari au luptat pentru naționalismul intransigent românesc au fost toți ortodocși. Actualul rege Maiestatea Sa Carol II. cu prilejul consacării mitropolitului din Blaj. Dr. Vasile Suciuc la 1 Ian. 1920 spune aceste memorabile cuvinte: „Primiți o frumoasă și glorioasă moștenire. Primiți pe lângă scaunul mitropolitan și moștenirea celui mai puternic izvor de cultură românească . . . Dela Blaj au plecat aceia, cari cu veacuri înaintea unirii politice de azi au arătat lumii întregi, că Românii de peste tot sunt un singur neam . . . Dar pe lângă această moștenire culturală, predecesorii V'au lăsat și toată munca lor națională și etnică, ale cărei roade se văd strălucite azi.”

Deci nu monopolizați Dșoară exclusiv pentru ortodocși „naționalismul intransigent român” când persoane mai cu cădere și trecutul neamului nostru vă dovedesc, că noi românii catolici am avut o parte foarte mare în redșteptarea națională. Știu că nu sinceritatea, ci numai ura față de catolici vă face a afirma, că noi catolicii suntem mai răi români decât ortodocșii, dar v'oi iertăm tocmai știind că patima vă călăuzește iar patima orbește.

(Va urma)

Audiția de muzică religioasă a corului Congregației Mariane a reușit peste așteptări. Biserica a fost arhiplină. Intre auditori am văzut mulți minoritari. Toți cari au fost de față au rămas încântați de execuția ireproșabilă a compozițiilor celor mai frumoase. Laudă se cuvine corului și conducătorului.

„Dumineca”
dorește tuturor cetitorilor săi:
serbători fericite!

Poșta Redacției.

On. L. S. în Roz. — Am ajuns și noi odată, că pentru numărul de Paști am avut material care întrece cadrele gazetei noastre. Acesta este motivul, pentru care unul din articolele tale a fost plasat în altă gazetă. Serbători fericite.

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

Calendar săptămânal.

12 — 18 Aprilie 1936.

12. Duminecă Sf. Paști.

Ap. Fapt. 1, 1. Evg. Ioan 1, 1.

13. Lunea Paștilor

Ap. Fapt. 2, 12 Evg. Ioan 1, 18

14. Marția Paștilor

Ap. Fapt. 2, 14. Evg. Luca 24, 12

15. Mercuri ap. Aristarh

16. Joi M. Agapia.

17. Vineri C. Simeon

18. Sâmbătă C. Ioan.

„Intru început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu, și Dumnezeu era Cuvântul.

Acesta era întru început la Dumnezeu.

Toate printrânsul s'au făcut, și fără de dânsul nimic nu s'a făcut, ce s'a făcut.

Intru dânsul viață era, și viața era lumina oamenilor.

Și lumina întru întunec luminează, și întunecul nu o a cuprins”. (Ioan 1, 1—5)

Cuvântul e Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu adevărat, care era și înainte de începutul lumii. Cuvântul — prin înțelepciunea și darul său — e lumină la toți oamenii; înțelepciunea și fericire; nu îi face însă pe toți înțelepți și fericiți, pentru că sunt unii păcătoși cari nu vreau să primească în sufletul lor această lumină.